UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

26 päivänä lokakuuta 2012*

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka — Iraniin kohdistetut rajoittavat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on estää ydinaseiden levittäminen — Varojen jäädyttäminen — Kumoamiskanne — Perusteluvelvollisuus

Asiassa T-63/12,

Oil Turbo Compressor Co. (Private Joint Stock), kotipaikka Teheran (Iran), edustajanaan asianajaja K. Kleinschmidt,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Bishop ja Z. Kupčová,

vastaajana,

jossa vaaditaan kumoamaan Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2010/413/YUTP muuttamisesta 1.12.2011 annettu neuvoston päätös 2011/783/YUTP (EUVL L 319, s. 71) siltä osin kuin se koskee kantajaa,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Pelikánová sekä tuomarit K. Jürimäe (esittelevä tuomari) ja M. van der Woude,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Andová,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.7.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

Asian tausta

1 Kantaja Oil Turbo Compressor Co. (Private Joint Stock) on Iraniin sijoittautunut yhtiö, joka harjoittaa tuotanto-, tutkimus- ja palvelutoimintoja kaasualalla, petrokemian alalla ja energia-alalla yleisesti. Se tuottaa ja markkinoi erityisesti asiakkaidensa tarpeisiin nimenomaisesti mukautettuja turbiineja ja turboahtimia.

2 Euroopan unionin neuvosto antoi 26.7.2010 päätöksen 2010/413/YUTP Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja yhteisen kannan 2007/140/YUTP kumoamisesta (EUVL L 195, s. 39). Päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdassa säädetään sellaisten henkilöiden ja yhteisöjen varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä, joita koskeva luettelo on vahvistettu saman päätöksen liitteissä I ja II.

3 Neuvosto antoi 25.10.2010 päätöksen 2010/413 antamisen jälkeen asetuksen (EU) N:o 961/2010 Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EY) N:o 423/2007 kumoamisesta (EUVL L 281, s. 1). Asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään mainitun asetuksen liitteessä VIII luetelluille henkilöille, yhteisöille ja elimille kuuluvien varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä.

4 Neuvosto antoi 1.12.2011 päätöksen 2011/783/YUTP Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2010/413/YUTP muuttamisesta (EUVL L 319, s. 71; jäljempänä riidanalainen päätös), ja se lisäksi kyseisellä päätöksellä muun muassa kantajan nimen päätöksen 2010/413 liitteessä II lueteltujen henkilöiden ja yhteisöjen luetteloon.

5 Neuvosto antoi samana päivänä täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1245/2011 asetuksen N:o 961/2010 täytäntöönpanosta (EUVL L 319, s. 11), ja se lisäsi kyseisellä asetuksella muun muassa kantajan nimen asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII vahvistettuun luetteloon.

6 Neuvosto perusteli riidanalaisessa päätöksessä kantajan varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämistä seuraavasti:

”Sidoksissa EU:n nimeämään Sakhte Turbopomp va Kompressor -yhtiöön (SATAK) (alias Turbo Compressor Manufacturer, TCMFG).”

7 Neuvosto ilmoitti 5.12.2011 päivätyllä kirjeellä kantajalle siitä, että kantajan nimi on otettu päätöksen 2010/413 liitteessä II ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII lueteltujen henkilöiden ja yhteisöjen luetteloon. Kyseinen kirje palautui neuvostolle Iranin postilaitoksen lisäämällä merkinnällä ”muuttanut”.

8 Kantaja pyysi 9.2.2012 päivätyllä kirjeellä neuvostoa tutkimaan uudelleen päätöksen sen sisällyttämisestä päätöksen 2010/413 liitteessä II ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII lueteltujen henkilöiden ja yhteisöjen luetteloon.

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

9 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 13.2.2012 toimitetulla kannekirjelmällä.

10 Kantaja esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon samana päivänä toimittamallaan erillisellä asiakirjalla unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 a artiklan mukaista nopeutettua menettelyä koskevan hakemuksen.

11 Unionin yleinen tuomioistuin (neljäs jaosto) hyväksyi kyseisen hakemuksen 13.3.2012 tekemällään päätöksellä.

12 Asianosaisten lausumat ja niiden vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 11.7.2012 pidetyssä istunnossa.

13 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen siltä osin kuin se koskee kantajaa

— toteuttaa työjärjestyksen 64 artiklan perusteella prosessinjohtotoimen, jolla neuvosto määrätään toimittamaan kaikki riidanalaiseen päätökseen liittyvät asiakirjat siltä osin kuin ne koskevat kantajaa

— velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

14 Neuvosto vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen perusteettomana

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

15 Kantaja vetoaa kanteensa tueksi neljään kanneperusteeseen. Niistä ensimmäinen koskee riidanalaisen päätöksen perustana olevien tosiseikkojen osalta tehtyä ilmeistä arviointivirhettä, toinen oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista, kolmas suhteellisuusperiaatteen loukkaamista sekä neljäs perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä ja kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaamista.

16 Kantaja väittää ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä ensinnäkin, ettei se ole milloinkaan ollut Sakhte Turbopomp va Kompressorin (SATAK) sivuliike ja ettei jälkimmäinen ole milloinkaan ollut yksikään sen sivuliikkeistä. Neuvosto on toiseksi sekoittanut Turbo Compressor Manufacturerin (TCMFG), joka oli kantajaan sidoksissa oleva yhtiö, SATAK:iin. Koska neuvostolla ei kolmanneksi ole käytettävinään mitään tosiseikkaa tai todistetta, joka osoittaa, että TCMFG on osallistunut ydinaseiden levittämistä edistävään ydinenergia-alan toimintaan ja/tai ydinasejärjestelmien tai muiden asejärjestelmien kehittämiseen, kantaja katsoo, että Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2010/413 muuttamisesta 23.5.2011 annettu neuvoston päätös 2011/299/YUTP (EUVL L 136, s. 65), jolla neuvosto muun muassa lisäsi TCMFG:n päätöksen 2010/415 liitteessä II lueteltujen henkilöiden ja yhteisöjen luetteloon, on laiton siltä osin kuin se koskee TCMFG:tä. Riidanalaisen päätöksen antamisajankohtana sen ja TCMFG:n välillä ei neljänneksi ollut enää olemassa mitään keskinäistä ristiinomistusta, koska yhtäältä kaikki TCMFG:n omistamat osuudet oli 6.6.2011 myyty D:lle ja toisaalta kaikki kantajan omistamat osuudet TCMFG:stä oli myyty Sa:lle.

17 Neuvosto kiistää kantajan esittämien väitteiden paikkansapitävyyden.

18 Oikeuskäytännön mukaan sellaisen toimen laillisuutta koskeva tuomioistuinvalvonta, jolla jonkin yhteisön osalta on toteutettu rajoittavia toimenpiteitä, ulottuu niiden tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointiin, joihin on vedottu kyseisen toimen perustelemiseksi, sekä niiden todisteiden ja tietojen tutkimiseen, joihin kyseinen arviointi perustuu (ks. vastaavasti asia T-390/08, Bank Melli Iran v. neuvosto, tuomio 14.10.2009, Kok., s. II-3967, 37 ja 107 kohta).

19 Unionin toimen laillisuutta on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan lisäksi arvioitava toimen antamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella (ks. analogisesti asia T-322/01, Roquette Frères v. komissio, tuomio 27.9.2006, Kok., s. II-3137, 325 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

20 Käsiteltävässä asiassa neuvosto on perustellut kantajan varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämistä seuraavasti:

”Sidoksissa EU:n nimeämään Sakhte Turbopomp va Kompressor -yhtiöön (SATAK) (alias Turbo Compressor Manufacturer, TCMFG).”

21 On huomautettava, että kantaja myöntää olleensa sidoksissa TCMFG:hen, mutta se esittää useita asiakirjoja, joilla voidaan osoittaa, ettei sen ja kyseisen yhtiön välillä ollut riidanalaisen päätöksen antamisajankohtana eli 1.12.2011 enää mitään keskinäisiä ristiinomistusosuuksia, joten neuvoston väitettä, jonka mukaan se oli mainittuna ajankohtana TCMFG:n sivuliike, on pidettävä aineellisesti virheellisenä.

22 Asiakirja-aineistoon sisältyvistä seikoista ilmenee siten, että TCMFG on 6.6.2011 myynyt kaikki kantajasta omistamansa osuudet D:lle. Kantaja on tässä yhteydessä toimittanut jäljennöksen notaarin vahvistamasta asiakirjasta ja jäljennöksen 6.6.2011 päivätystä tositteesta, joka koskee 363 036 010 000 Iranin rialin (IRR) (23 970 600 euron) suuruisen kauppahinnan maksamista. Se on lisäksi toimittanut jäljennöksen maksutositteesta, jonka mukaan Iranin veroviranomaisille on mainitun kaupan perusteella suoritettu 14 521 440 400 IRR:n (958 825 euron) suuruinen vero. Lopuksi on huomautettava kantajan tavoin, että kantajan hallituksen 13.6.2011 pitämän kokouksen pöytäkirjassa vahvistetaan se, että TCMFG on myynyt osuutensa D:lle.

23 Kantaja on samoin toimittanut asiakirjat, jotka osoittavat, ettei se omista enää yhtään TCMFG:n osaketta. Se on erityisesti toimittanut todisteet siitä, että se on 8.6.2011 myynyt osuutensa TCMFG:ssä Sa:lle, eli kauppasopimuksen jäljennöksen, jäljennöksen tositteesta, joka koskee 160 772 410 000 IRR:n (10 612 500 euron) suuruisen kauppahinnan maksamista, sekä jäljennöksen tositteesta, jonka mukaan Iranin veroviranomaisille on mainitun kaupan perusteella suoritettu 6 430 896 400 IRR:n (424 621 euron) suuruinen vero.

24 Neuvosto on suullisessa käsittelyssä myöntänyt, ettei se riitauta kyseisten seikkojen paikkansapitävyyttä. On siis katsottava, että vaikka TCMFG omisti kantajan osakkeita 6.6.2011 saakka, riidanalainen päätös perustuu kuitenkin virheelliseen tosiseikkoja koskevaan lähtökohtaan, kun otetaan huomioon, kuten edellä 19 kohdassa on huomautettu, että kyseisen päätöksen laillisuutta on arvioitava sen antamisajankohdan eli päivän 1.12.2011, jolloin TCMFG oli jo myynyt edelleen kaikki mainitut osakkeet, perusteella.

25 Tätä päätelmää ei voida horjuttaa neuvoston esittämillä väitteillä.

26 Neuvosto väittää vastineessa, että TCMFG:n ja kantajan omistuksessa olleet keskinäiset ristiinomistusosuudet myytiin ainoastaan sellaisen vaikutelman antamiseksi, että kyse on yhtiön jakautumisesta, ja todellisten osuuksien peittelemiseksi, mikä merkitsee sitä, että syyt, joiden vuoksi kantaja sisällytettiin päätöksen 2010/413 liitteessä II lueteltujen henkilöiden ja yhteisöjen luetteloon,

olivat päteviä riidanalaisen päätöksen antamisajankohtana ja ne ovat sellaisia edelleen. Neuvosto on suullisessa käsittelyssä väittänyt, että mainitusta myynnistä huolimatta TCMFG:llä oli edelleen siteitä kantajaan.

27 Tästä on huomautettava, kuten edellä 20 kohdassa on mainittu, että neuvosto on vedonnut riidanalaisessa päätöksessä ainoastaan siihen, että kantaja on sidoksissa SATAK:hon eli TCMFG:hen. Se ei ole lainkaan viitannut siihen, että vaikka TCMFG:llä ei enää ollut mitään osuutta kantajassa, se käytti siinä kuitenkin tosiasiallista määräysvaltaa, koska osuuksien luovutus oli toimenpide, jolla oli tarkoitus kiertää niiden säännösten soveltaminen, joiden nojalla neuvosto voi sisällyttää päätöksen 2010/413 liitteessä II lueteltujen henkilöiden ja yhteisöjen luetteloon yhteisöt, jotka ovat sellaisten henkilöiden ja yhteisöjen omistuksessa tai määräysvallassa, jotka ovat suorassa yhteydessä Iranin ydinaseiden leviämistä edistäviin ydinenergia-alan toimiin tai ydinasejärjestelmien kehittämiseen tai antavat tukea tällaiselle toiminnalle.

28 Lisäksi on huomautettava, että neuvosto on suullisessa käsittelyssä nimenomaisesti myöntänyt, että se on vastineessa ja suullisessa käsittelyssä esittänyt uuden perustelun oikeuttaakseen kantajan sisällyttämisen mainittuun luetteloon, koska sillä ei ollut käytettävinään merkityksellisiä seikkoja kyseisen perustelun tueksi silloin, kun riidanalainen päätös annettiin.

29 Unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa kuitenkin, että riidanalaisen päätöksen laillisuutta voidaan arvioida ainoastaan niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, joiden nojalla päätös on annettu, eikä sellaisten seikkojen perusteella, joista neuvosto on saanut tiedon kyseisen päätöksen antamisen jälkeen, ja näin on, vaikka neuvosto olisikin sitä mieltä, että mainitut seikat saattoivat muodostaa pätevän perustan mainitun päätöksen antamiselle. Unionin yleinen tuomioistuin ei näet voi hyväksyä neuvoston kehotusta korvata lopullisesti perustelut, joihin kyseinen päätös perustuu (ks. analogisesti asia T-190/10, Egan ja Hackett v. parlamentti, tuomio 28.3.2012, 102 ja 103 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella ensimmäinen kanneperuste on hyväksyttävä. Tästä seuraa, että riidanalainen päätös on kumottava siltä osin kuin se koskee kantajaa, eikä ole tarpeen tutkia asianosaisten muita kanneperusteita ja väitteitä eikä määrätä neuvostoa toimittamaan kantajan toisessa vaatimuksessaan tarkoittamia asiakirjoja.

Oikeudenkäyntikulut

31 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska neuvosto on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut kantajan vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2010/413/YUTP muuttamisesta 1.12.2011 annettu neuvoston päätös 2011/783/YUTP kumotaan siltä osin kuin se koskee Oil Turbo Compressor Co:ta (Private Joint Stock).

2) Euroopan unionin neuvosto vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan lisäksi korvaamaan Oil Turbo Compressorille aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä lokakuuta 2012.

Allekirjoitukset